

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:

Égész évre 50 Lei, félévre 25 Lei, negyedévre 13 Lei.

Egyes szám ára 1 Lei.

Felelős szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

A génuai

konferencia legutóbbi fordulatai egyelőre csakugyan azok vélekedésének helyességét látszanak igazolni, akik nem valami vérmes reményekkel tekintettek a hatalmak képviselőinek ottani egybesereglése elé. Mindjárt az első napokban az orosz-francia ellentét kipattanása, majd ugyancsak az orosz állásponttal szemben Bratianu miniszterelnök kemény tiltakozása tették izgatottá a hangulatot.

Nemsokára ezekután a németek és oroszok meglepő megegyezésének eseménye csapott le tüzes bombaképpen a társaság közé. Az elámult hatalmak, élőkön a franciákkal siettek tiltakozásukat kijelenteni. Sajátságos, hogy ez éppen béke-gyűlésen történik, ugyanakkor, mikor két hatalom éppen a saját békés megegyezését közli a többiekkel. Persze, ezek (a ki nincs velem, ellenem van jelisével) ezt a szövetkezést maguk ellen irányulónak látják. Ezért a nagy ijedelem. Ez akárhogy is van, az eseménynek nagy jelentősége van a világ újabb krízis állapotába került.

Sikerül-e ezt megnyugtatóan eloszlatni, vagy sem, erre a legközelebbi napok adnak feleletet.

„Földmives szövetség.”

Amikor még naivul készülődünk a képviselőválasztásokra, nem gondolva az azóta megismert ügyes fogásokra, azt mondja egyik gondolkodó munkatársam: „Hogy nem lehet a székely népet olyan fegyelmezettségre szoktatni, mint a szociálistákat kik a vezetőség szava előtt meghajolnak s engedelmeskednek.” Erre én így szoltam a barátomnak: Egyszer arra kellene, hogy rávezessük, ráneveljük a székelyt, hogy a saját gazdasági szervezete érdekében — mely igazán elsősorban az ő érdeke — tudna összetartani, tömörülni, kitartani. De nézd meg a nagy lelkesedéssel megalkotott földmives szövetséget, mennyire lelakadt a buzgóság igen sok tagjának szívében. Mikor igazán gazdasági öntudatra ébred a székely nép, csak akkor lehet fegyelmezettségről beszélni. Addig úgy kell bánnunk vele, mint a szilaj csikóval, hol szeliden (abrákkal), hol komolyan figyelmeztetve, saját érdekében, kötelességére.

Barátom igazat adott nekem, de felvetette a kérdést: Mi lehet az oka a népünk ilyen magatartásának? Én véleményemet a következőkben mondtam el. Itt részben a vezetők, részben a nép hibás. A kivételeknek teljes tisztelet mindkét részen. A vezetőknek a mai időben apostoli elszántsággal, kitartással kell a szociális alakulatok barázdájába állani. Nem szabad érzékenykedni, elcsüggedni, félre állni. A pap, tanító, jegyző nem tetszik mindenkinek községében, ez lehetetlen és elérhetetlen. Ha tehát a hangadók nem őket valamelyiket választják vezetőnek, hanem egyet a népből, ezért nem kellene az ügyet

eltemetni, semmibe venni, hanem a pap, tanító a maguk bizalmas embereivel munkáljanak azok, hogy az a szociális intézmény erősödjék, haladjon. E tekintetben még a szószéket is ez eszme szolgálatába állítanám, mert annak az életet kell hirdetni. Sajnos, ezt az erősen állást, kitartást nélkülözzük igen sok helyen. E miatt a megalakult intézmény, vagy mint idő előtt született, kimulik, vagy székely szójárás szerint: teng-leng. Padig hát ide most ugyan-valóst élet kellene, pezsgő élet, mert gazdaságilag vagyunk a mik vagyunk és leszünk a mik leszünk. Ebbe kapcsolódik bele sok minden, csaknem minden.

A másik oldalon van a nép. Arról az isten-áldotta sok kiválóságról, mellyel a székely nép rendelkezik, most nem szólok, hanem inkább az árnyoldalokról. Népünk bizonyos részben parolázó kezek által, népszerűség hajhászása által a multban el volt kényeztetve, egyesek elkapatva. Bizonyos részben hozzászólt az „ingyen”-hez, vagy legalább a kedvezményhez; ezért ha új intézmény alakul s annak tagja lesz, az az első kérdés: Mit kapok? Lesz-e ingyen rosta, trier, eke, mint a Dörner idejében? Jön-e pénz a cement vállakra, legelőjavításra? Mintha bizony az állam pézeze most is ott volna a székelyföldi min. kirendeltség asztala fiókjában! Szinte hihetetlen s előttem teljesen érthetetlen is, hogy mennyire fél és sajnálja a székely ember azt a 3/4 liter pálinka árát (9 lei) egy évi tagsági díjba befizetni a földmives szövetségbe. Sajnálja, mert valószínűleg nem gondolja meg, hogy saját és utóda sorának veti meg szilárd fundamentumát az egyesülésben. Sajnálja és arra az ő befizetett kis összegére igen sok ember — mint a vásári bódé olcsó Jánosától — kaszát, kaszafenőt, üvegvasgóbicskát, naptárt szeretne kapni. Kicsi befektetés, nagy jövedelem, ez a jelszó sok embernél.

Igy és ezért nem alakulhat ki közöttünk életerős, egészséges intézmény. Komám és sógorom a másfél liter pálinka mellett (2 személy tgs. díja) letárgyalják, hogy ez az új intézmény sem jó, mert nem ad semmit.

E fejtegetésemre barátom lemondólag mosolygott s azt kérde: Van-e kiút ebből a helyzetből s hol és miben?

Van. Minden községben van 10—20 ifjabb nemedékből való világot látott gazdaember, ki be kell hogy lássa és megértse, hogy ez a helyzet, melyben a földmives nép szervezet nélkül ide-oda rángatják, így nem jó. Alljon össze, fogjon kezét minden községben ez a 10—20 ember erős elhatározással, hagyja a maradiakat, a huzalkodókat, jöjjenek ők jó lélekkel a földm. szövetség segítségére, mert egy jól szervezett kevesebb számú tábor több és eredményesebb munkát tud végezni, mint egy nagy számból álló, de közönyös és szétfolyó tábor. Majd ide sorakoznak a vonakodók is.

Ha ezt megérténék s szívökre vennék székely testvéreim, úgy remélném, hogy a földmives szövetség életképes lesz.

Ü. I.

.....

Új egyházközségi gondok. A székelyudvarhelyi unitárius egyházközség f. hó 18-án tartott rendkívüli közgyűlésén néhai Egyed Balázs dr. helyébe Németh Albert min. tanácsost, a ki az egyházközség ügyeiért eddig is tevékenyen buzgalkodott, egyhangulag egyházközségi gondnokká választotta.

Helyesen gazdálkodunk-e?

VI.

Mikor én azt vizsgálom, miért nem tud népünk gazdálkodásában előhaladni, miért nem adja meg földünk legalább a 7—8-szoros magot, meg kell állapítanom, hogy a régi ósdi gondolkodásunk, minden ujitástól irtózó természetünk az oka annak, hogy mi fásasztó, keserves munkánk után földanyánktól csak sovány alamizsnát kapunk, a helyett, hogy a „kamra-pince” tele lenne, mi megelégszünk, ha földünk a 4—5-szörös magot megadja. Németország földje nem igen különb a miénknél; s mit csinálna a német gazda, ha ötszörös magot kapna. Közelebb jövök, szász gazdáink birtoka nem jobb a miénknél; példa rá Erked, Bene, Darócz, Szászkezd, Szászkeresztur stb. stb. földje, vajjon szász gazdatársaink annyit produkálnak-e, mint mi? Nem, mert a szász gazda kiaknázza mindazon gazdasági előnyöket, melyekkel földjei jövedelmezőségét fokozhatja.

Boncoljuk csak gazdálkodási rendszerünket, mutassunk rá azokra a mulasztásokra, melyek kerékkötői gazdasági előhaladásunknak.

Szeretném különben, ha fejtegetéseim ellenérveket váltanának ki gazdáink köréből, mert a logikus vitatkozás csak úgyünk hasznára szolgálna, s mindnyájan tanulnánk belőle. Menjünk azonban, mielőtt jönnének azok az ellenérvek — tovább.

Minden negyedik, hatodik évben trágyázunk. Nem mondhatjuk, hogy gazdáink földjeik trágyázását elhanyagolnák, mert a termelt trágya kikerül a földre, sajnos, azonban legtöbb gazda nem rendelkezik annyi trágya fölött, ami földjei kellő erőben tartására elégséges lenne. Van egy nagy hiba, ami csaknem általános. A trágyalevet nem igen használjuk föl, a mezőre kihordott trágyát sokáig tartjuk apró kupacokban (honcsok) a mizek szélén meg van az a következménye, hogy a rakások helyén a terményünk tulbuja, de a szétszórt trágya hatása más helyeken nem látszik meg, mert a sokáig apró rakásokban tartott trágya kilugzódik, a levegő, napfény behatása folytán értékéből sokat, avagy mindezt elveszt.

Nem elég a trágyánk, de nem gondoskodunk pótlásáról, nem használunk műtrágyát. Nyugat művelt gazdái el sem tudják képzelni, miképpen lehet műtrágya nélkül gazdálkodni. Ott a föld természetének megfelelőleg alkalmazzák a műtrágyát, s az eredmény nem is marad el. Németország ipari állam, ott a mezőgazdaság csak alárendelt jelentőségű, termőföldje aránylag kevés; de sokkal többet termel átlagban, mint mi. Miért? Mert a német gazda, ujit, kísérletezik, s nem elégszik meg azzal, hogy „emberé a munka — Istené az áldás,” — mert azt az emberi munkát olyképp végzi el, hogy utána az áldás bővebb osztogatása, s így a termelő munkája meg van könnyítve; mi lenne a német mezőgazdaságból, ha a német gazda, a négy-ötszörös termést kapná vissza. Nekünk is rá kell lépünk a modern gazdálkodás terére, nekünk is ezután már nagy részben a föld után kell megélnünk, s ha földjeink jókarban tartására nem fordítunk kellő gondot, kellő eredményt sem várhatunk. Az Ud-

varhelymegyei Földmives Szövetség vezetősége kötelességének tartotta, felhívni a gazdák figyelmét, a műtrágya használatára. Felelet az volt: hát biz' az jó lenne, de nagyon drága. Igaz, a régi árral szemben nagyon drága; de valljuk be, ma mindennek az ára sokszorosán több, mint ezelőtt. Azonban, ha egy hold földre 200 leu értékű műtrágyát elszórunk, s csak egy méter-mázsa gabonával, avagy egy szekér szénával legyen több, mint a műtrágya nélküli földön, már nem csak az a büszkeségünk lesz meg, hogy földünk virulobb, terménye dusabb, mint a szomszédé, hanem a műtrágya értéke is bőven megtérül. Gazdáinknak rá kell jönniük arra, hogy mikor a változott viszonyoknál fogva, többtermelés elérése főcél, a műtrágya rendezeres alkalmazását nem hagyhatjuk ki számításunkból.

Termelünk mi, amit termeltek elődeink száz évek óta, igen kevés változtatással. Termelünk búzát, töröküzöt, árpát, zabot, burgonyát, s termelünk kevesebb lóheret, búkkönyt, lucernát, igen kevés répát, lent, kendert. Gazdáink terményeiknél soha sem nézik azt, hogy mi a jövedelmezőbb, hanem a megszokás hatalmánál fogva, a buza, töröküz és a zab termesztésére fektetik a főszűrt. Megyénkben a buza egy pár község kivételével mindenhol megterem, s mondhatjuk: vannak községek, a hol oly kitűnő, acélos, nagy sikkertartalmu buza terem, hogy az minőségileg a legjobb és leghiresebb búzával is kiállja a versenyt. Főhiba azonban az, hogy a buza hozama a kiadással és a munkadíjjal nincs arányban, s annak éppen a fentebb vázolt okokból kifolyólag a gazdák az okai. Ujabb időben gazdáink a nemesített Székács-féle búzát kezdték használni. A Székács-féle buza magkiválasztás útján jött létre, tehát fajilag nem különbözik a rendszeresen termelni szokott búzától. Előnye az, hogy ritkábban dül meg, lévén vastagabb és keményebb szára, a megrozadásodás jóval kevesebb, mint a közönséges búzáé, s több hozamot hoz. Hátrányára írják sokan, hogy szalmája durvább s így kevesebb tápértékű, s lisztjének sikkertartalma kevesebb, mint a közönséges búzáé. V-4.

A Pásztortűz

irodalmi hetilap május 6-án, Székelyudvarhelyen, rendezendő nagyszabású estéjének körvonalai mind határozottabban kezdenek kibontakozni. Az előkészítés, rendezés munkája állandóan foly, minden jel azt mutatja, hogy a közönség egy rendkívül magas nivóju, tartalmas műsorban fog gyönyörködni. E tekintetben az ideérkező kiváló szereplők neve, egyénisége is teljes biztosítékot nyújt.

Berde Mária és Reményik Sándor az új erdélyi irodalom büszkeségei, akiknek írói neve Erdély határain túl is fényesen bizonyítja irodalmi életünk magas színvonalát. Berde Mária már a forradalom előtti időben is nagybecsűlt írónő volt, kinek versei, regényei Budapesten a legelőkelőbb és legnépszerűbb lapokban és könyvsorozatokban jelentek meg s arattak elismerést. Reményik a Pásztortűz szerkesztője, ritka népszerűségű költő, kinek verseit mindenütt ismerik és szavalják. Walter Gyula nagyműveltségű író, a Pásztortűzben és az Ellenzékben megjelenő megértő kritikái, finom hangulatu versei egyaránt értékesek. Molter Károly, mint marosvásárhelyi lapok szerkesztője, s összes jobb folyóirataink munkatársa, rendkívüli ötletességével, eredeti humorával vált népszerűvé. Együttal színműíró és vonzó hatású előadó is. Sipos Domokos dicsősésmártoni lapszerkesztő, egyúttal igen finom tollú novellista, ő nyerte meg a Zord Idő tavalyi nagy- és kisnovella-pályázatának díjait is. Az erdélyi folyóiratok szívesen látott munkatársa. Pálos István az Ellenzék munkatársa, Maksay Albert tehetséges lírikus, mind a ketten szép nevet szereztek maguknak, előbbi igen kedves novellákat ír. Végül Farkas Béla, a társaság énekes, a kinek ritka szép hangja, énektudása Kolozsvárt legutóbb Bartók-dalokban keltett feltűnést. Sikerral szerepelt Brassóban is.

A vendégek mellett résztvesz az estélyen helyi tollforgatóink nagyjórésze: Bakóczi Károly, Bíró Lajos, Finta Gerő, Halmágyi Samu, Jaklovsky Dénes is, valamennyien lapjaink, folyóirataink ismert nevű, megbecsült munkatársai. Érdekes számokkal fog közreműködni a jeles Filharmonikus Társaság és Révay György vezetése alatt az énekkar is.

A színház

utóbbi hete Sümeghy Ödön vendégszereplései mellett folyt le, a kolozsvári vendégművész által felkeltett nagyobb érdeklődés keretében. Erre való tekintettel Sümeghy 3 estére tervezett vendégszereplését még három estével meg is hosszabbították; utolsó fellépte holnap, vasárnap lesz a Mánia Miska c. operetben. Sümeghy Ödön kétségkívül elegáns megjelenésű, diszkrét játéku, rutinos színész, akinek kellemes hangja is van, s a közönség sűrű tapsait megérdemelte. Mellette fokozott ámbicióval játszottak a színház itteni tagjai is, mint Kádár Gabi, Perényi Manczi, Krasznayné, Krasznay, Pathes, Kubinszky, Schultz Margit, Nagy Laczi, Csillag Lóla, Nagy Vilmos, Farkas Béla is, akik az előadott operettek stílusa szerint jó kedvvel, fűgén táncoltak, mókáztak és énekeltek.

Meghívó.

A székelyudvarhelyi róm. kath. egyházközség az iskolák, kath. társadalmi és hitbuzgalmi egyesületek bevonásával, Székelyi *Majláth Gusztáv Károly* gróf erdélyi püspök úr püspökké szentelésének 25. évfordulója emlékére, 1922. április hó 30-án, vasárnap délelőtt jubiláris ünnepséget rendez.

Az ünnepély műsora:

I. Délelőtt 10 órakor Tadeummal egybekötött ünnepélyes szentmise a plebáni templomban. A szentmisén Peltzer Vilmos dr. vezetése mellett a Filharmonikus Társaság zenekarának kíséretével egy erre az alkalomra alakult vegyeskar Schubert miséjét adja elő, emelyleben a szólóreszket Bálint József énekl.

II. 1. Üdvözlő dal, előadják a gimnáziumi és a polgári leányiskolai leány-növendékek.

2. Megnyitó-beszéd, mondja: Pál István apát, főesperes-plebános.

3. Ünepi vers. Irta: Szemlér Ferenc, szavalja: Szász József főgimn. tanár.

4. Himnusz Jézus szent szívéhez. Előadja Filó Ferenc dr. vezetése mellett a róm. kath. iskolák egyesített énekkara.

5. Közönségi ének. (Alkalmi óda). Szavalja: Vass Magda VI. o. tanuló.

6. Ünepi beszéd. Mondja: Tamás Albert főgimn. igazgató.

7. Isten akarata. Irta: Tómpa Mihály, szavalja: Révay Györgyné urasszony.

8. Pápai himnusz. Előadja: a róm. kath. iskolák egyesített énekkara.

Az ünnepélyes szentmise után kezdődő ünnepélyt kedvező idő esetén a szabadban, kedvezőtlen idő esetén a gimnázium tornacsarnokában tartjuk meg. Önkéntes adományokat a jubiláló főpásztor nevére és örök emlékére létesítendő ösztöndíj- vagy teljes nevelési alapítvány céljaira köszönettel fogadjuk.

Nyilvános elszámolás.

(1949—1922 alisp.) Az alsósófalvi tüzkárosultak felsegélyezése céljából, az annak idején általam 4838—921. szám alatt kiadott felhívás alapján beindított gyűjtés eredményeképp kezimhez az alábbi összegek folytak be: 1. Stupariu Kálmán cristuri j. főszolgabíró gyűjtése 9095 Leu 69 bani, 2. Sándor Ernő odorheui j. főszolgabíró gyűjtése 3282 63, 3. Cionca Macedon oklándi j. főszolgabíró gyűjtése 2112 15, 4. „Székely Közélet” szerkesztőségétől (az egyes adakozók által hozzájuttatott s általa esetenként nyilvánosan nyugtázott adományok összege) 840 —, 5. Dr. Hinléder Fels Ernő adománya 500 —, 6. Udvarhelymegyei takarékpénztár R.-T. adománya 300 —, 7. Klein Zsigmond fatermelő cég adománya 200 —, 8. Z. Székely János könyvkereskedő adománya 20 —. Összesen: 16350 Leu 47 bani.

Ezen tizenhatezerháromszázötven Leu 47 banit folyó hó 5. napján Alsósófalva községben a

helyi kiosztó bizottságnak átadtam s a kiosztás mikénti végrehajtására nézve az utasítást megadtam.

Bartha Gábor parajdi járási főszolgabíró elnökle mellett folyó hó 10 ik napján ezen összeg a károsultak között ki is osztott. Ugyanezen alkalommal kiosztattak az Alsósófalva község elöljáróságához közvetlenül eljuttatott alábbi összegek: 1. Parajd községben a k. elöljáróság gyűjtése 1698 Leu — bani, 2. Bartha Gábor parajdi j. főszolgabíró gyűjtése 1300 —, 3. Kicsid Béla parajdi róm. kath. plebános gyűjtése 860 31, 4. Alsósófalva községben a k. elöljáróság 580 —, 5. Atyha községben a k. elöljáróság gyűjtése 207 —, 6. Dr. Borosnyai Pál adománya 200 —, 7. Kúsmód községben a k. elöljáróság gyűjtése 88 50. Összesen: 4933 Leu 81 bani.

Ezek szerint begyűlt és kiosztott pénzbeli segély összege: 16350 47 Leu + 4933 81 Leu = 21284 Leu 28 bani.

Ezen pénzbeli segélyeken kívül Alsósófalva község, valamint a szomszédos községek nemesen érző és gondolkozó lakosai, átérve a vész által sújtott felebarátaink nyomorát, élelmiszerek, gabonaművek és takarmányok adományozásával siettek felsegélyezésükre.

A károsultak óhaját tolmácsolva, kérem ugy a nemesszívű adakozókat, mint a lelkes gyűjtőket, hogy fogadják a károsultak nevében hálás köszönetem őszinte nyilvánítását.

Odorhei, 1922 április hó 9-én.

Bíró Dénes, várm. főjegyző.

Ugyanebben az ügyben a parajdi főszolgabíró ur felkérésére, közöljük a parajdi községi elöljáróság és a Kicsid Béla parajdi plebános ur gyűjtőívén feljegyzett adakozók névsorát. A parajdi elöljáróság gyűjtése: Gálfi Ádám 5 Leu, Fürst Sándor 20, Zárug Géza 5, Máté Árpád 20, Angol Magyar bank 200, Leveléki Béla 100, Mánia Gergely 100, Agrár takarékszövetkezet 200, Ifj. Stein Jakab 10, Léb Mendel 20, Poláczek Armin 25, Sebestyén Armin 100, Poláczek és társa fűszerüzlet 100, Lázár Antal 50, Brósz Alfonz 50, Rácz Károly 10, Stein Izsák 20, Raab kereskedő 10, Stibor 10, Mánia Dávid 20, Márton József 10, Zsombori Albert 20, Máté Gyula 20, Nagy Jankó 30, Webersdorfer Ferencz 20, Parajdi földmives ifjuság 13, Czodik Mór 20, Kovács Mihály 10, Gábor vendéglő 20, Márton Vilmos 30, Ósma-rosszkei faipari részvénytárs. 200, Kicsid Béla 50, Schobel 20, Fülöp Bálint 100, Cseresnyés Imre 20, Cseresnyés János 20, Drimmer 5, Mester Lőrinczné 5. Parajdi földmives ifjuság 10. Összesen: 1698 Leu.

Kicsid plebános ur gyűjtése: Fábrián Anna 10 Leu, Simó Izabella 10, Máthé Géza 10, Codreán V. Aurél 20, Brósz Alfréd 20, Mánia Gerő 20, Urbán Andor 40, Kovács Károly 20, Kovács Mihály 20, Bartha Gábor 60, Kicsid 50, X. X. 60, Rotberg 60, Ferenczy Pál 20, Di Gaspero 40, Zárug Géza 20, Filkerné 10, Zsigmond Sándor 20, Fazekas Mihály 20, Ilyés Róza 10, Lázár 10, Ilyés Miklós 10, Zsigmond Albert 10, Ilyés János 31 bani, Stein Izsák 40, Czodik Mór 30, Pasca Gyula 20, Foica Nicu 20, Gáspárné 20, Leitschaft Dániel 20, Benedek 20, Márton Vilmos 20, Kampó István 20, Preferánsz 10, Lázár 40, Ilyés Károly 20, Ifj. Szabady József 10. Összesen: 860 31 bani.

HIREK.

Április 22.

Perzsaszőnyeg-tanfolyam Székelyudvarhelyt.

A világháború új helyzeteket teremtett. Elő- térbe hozta a produktív munkálkodást, mely addig is a legbiztosabb életlehetőségeket nyújtotta. Ma már nem elég a szellemi tudomány; gyakorlati tudás is kell, ha az életváltozások között felzárkózni akarunk maradni.

Nagyvárad, Kolozsvár és most már Dicső-szentmárton is példát ad a perzsaszőnyeg-tanfolyam rendezésére. Ragadjuk meg a kedvező alkalmat. Rendezzünk ilyen tanfolyamot Székelyudvarhelyt is. Ha legalább 15 jelentkező lesz, akkor a tanfolyam megkezdődik. Beiratkozásokat elfogad Bodrogi és Hirsch Odorheui Székelyudvarhely, Bulev. Regele Ferdinánd (Kosuth-u.) 31. sz. üzlethelyiségében. Tandij 300 leu, szövőszék beszerzési díja szintén 300 leu. A szövőszék természetesen a jelentkező tulajdona marad és azzal tovább folytathatja a perzsaszőnyeg szövését otthon. Mindenki (nő és férfi) jelentkezhetik s elsajátíthatja ezt a jövedelmező, könnyen megtanulható tudományt.

A kész munkák értékesítése nehézséget nem okoz. Ha valaki naponta csak 2 órát dolgozik, akkor is 1 hónap alatt elkészít 3-4000 leut érő összekötő-szöveget. A tandíj és a szövészkék ára a jelentkezéskor fizetendő.

Nem tudjuk eléggé ajánlani közönségünknek, hogy ezt a kínálkozó alkalmat használja fel s minél előbb jelentkezzenek, hogy a tanfolyam tartásában más városokat megelőzzünk. Dicsőségtörténetben a tanfolyamot: *Farkas Béla dr.* ügyvéd készítette elő, aki az ottani kurzus körül nyert tapasztalatait volt szíves velünk közölni.

Igaz, hogy a tanulás anyagi áldozattal jár, de az már egy hónap alatt busásan visszatérül és örökös, független megélhetési forrást szerzünk önmagunknak. Másfelől pedig saját kedvtelésből is érdemes egy ilyen finom, értékes tudományt elsajátítani. (Beküldötték.)

Eljegyzés. *Fityor Bertuskát*, Barótról eljegyezte *Balási Ákos Székelyudvarhelyt.*

Halálozás. *Mész Bert* 35 éves korában, f. hó 18-ikán, Székelyudvarhelyen, hosszas szenvedés után elhunyt. Kiterjedt rokonság gyászolja.

A Magyar Szövetség intézőbizottsága Kolozsváron f. hó 18-án és 19-én folytatólagos ülést tartott. Az ülésen meghallgatták Pál István szenátornak és Bernády György dr. képviselőnek, mint a magyarság képviselőinek, előterjesztéseit legutóbbi parlamenti beszédek alkalmából és a parlamentben szerzett benyomásairól. Ezután részletes tanácskozást folytattak a szervezeti szabályok módosításáról, melyet a legutóbbi fejlemények és a kormány köréből hangoztatott kívánalmak tettek szükségessé. Az ülésen Udvarhelymegyéből Pál Istvánon kívül még Sebesi János dr. vett részt.

A vármegyei rokkantügyi hivatal alig kezdte meg működését, már is kénytelen volt azt beszüntetni. A hónap elején ugyanis rendelet érkezett a belügyminisztertől, amely a rokkantak ügyeinek intézésével április hó 1-étől kezdődőleg a megye prefektusát bizza meg. A hadirokkantak, akikben a jó reménység tartja a lelket, kíváncsian várják, hogy a hirtelen bekövetkezett változás javítja-e helyzetüket?

Nyílt válaszok. Kaptuk az alábbi sorokat: Az esküre jelentkezett tisztviselők a kimutatás adatain kívül oly nagy mennyiségű kéréssel, kérdéssel, aggodalmat kifejező gondolattal és egészen egyéni jellegű levéllel fordultak az Alkalmi Bizottsághoz, hogy azokra ma egyenként válaszolni fizikai lehetetlenség. Az Alkalmi Bizottság tagjai önkéntes szíveskedéssel vállalták az egységes eljárás célját szolgáló munka elvégzését, de az egyéni kérések elintézésére irdai személyzetük nincs. Éppen ezért mindenki nyugodjék meg abban, hogy az általános intézkedés kisérgetésével az egyéni érdekek nagy része is megoldást nyer. Akiknek akkor különös egyéni sérelme akad, azoknak meg fogjuk adni az utbaigazítást. Az alkalmi bizottság tagjai nem optimisták és az adott viszonyok között a tisztviselők ügyének elintézésénél nem számít a jogosság teljes érvényesülésére. Olyan jeleket sem lát, melyek a méltányosság elvét érvényre juttathatnák s így a legerélyesebb akcióktól sem várja a túlzott igények kielégítését. De hogy a legminimálisabb jogaink végre valahára teljesüljenek: ehhez is a legnagyobb erőfeszítésre van szükségünk. Minden vidéki gócponton a tisztviselők igyekezzenek teljes mérvű tevékenységet kifejteni és a vidéki sajtó erélyes állásfoglalását biztosítani. A várakozás gondolatát váltsa fel az erélyes cselekvés, ha azt akarjuk, hogy kérésünk teljesüljön.

A székely eszességre, derékségre mutat kiváló példát Kis Samu jelenleg győri tanító, a ki köpeczi származású, s mint volt nagyzebani igazgató-tanító pár éve kitelepült. Most a Magyar Tudományos Akadémia eredményes közéleti működéséért jutalommal tüntette ki. A jutalom átadása f. hó 24-ikén lesz.

Eső és árvíz. A husvéti szép derűs napok után általános felhősakadás, zápor támadt a környéken, mely, egyesülve a hegyekről hirtelen leolvadt hóval, feldagasztotta a vizeket s főképpen a Küküllőt, mi az 1913. évi árvízre emlékeztetve, több helyt s így városunkban is kilépett medréből. Mint hallottuk, szerencsére nem történt kár sem emberéletben, sem pedig anyagiakban. A víz csupán pár földet, rétet lepelt el, de rövidesen visszatért medrébe. A városban a víz által ellepett Fürdő-utcában a prefektussal élén, bizottság szállt ki, s megvizsgálva a helyzetet azt találta, hogy a kiöntés főoka a Küküllő hidjának túlságosan szűk nyílása, a mi a víz medrére túlságosan összeszorítja. Szóba került egyúttal az utca világítás nélküli volta is, a mi az esti vízáradás alkalmával a lakók nehéz helyzetét, aggodalmát még

fokozta. Kívánatos lenne, ha mind a hid kibővítése, mind a világítás megjavítása minél előbb megtörténnék.

Tavaszi ünnep. A legnagyobb öröm és boldogság lesz a gyermekeknek a május 28-án rendezendő „Tavaszi ünnep.” Igen érdekes és ujszerű szórakozásban lesz része a közönségnek. A műsor még nem teljes, de szerepel benne a divatos jász — band is. Látványosság is lesz a ragyogó tündérország, királynőjével és tündéreiével stb. Az ünnepély kezdete délután 1/2, 4 óra-ker lesz.

A polgári önképző egyesület, minthogy az ünnep harmadnapjára összehívott közgyűlésére a tagok nem jelentek meg határozatképes számmal, rendes közgyűlést f. hó 26-án tartja Petőfi-u. 2 sz. alatti helyiségében. A választmány.

A Bukarestben megjelenő Aurora napilap április 14. iki számában a következő rövid, de sokat mondó hír olvasható: „Miniszeri rendelet jelent meg, amely megvonja az erdélyi rendőrségtől azt a jogot, hogy ellenőrzés és felügyelet címén illetéket szedjen színházi előadások, mozgófénykép-bemutatók, koncertek, bankettek és más hasonlók után, mivelhogy ilyen illetékeket nem irnak elő sem a rendőrségre, sem a szigurancára vonatkozó törvények.”

Ruhákat fest, tisztít: Schmitz
Stefan cel Mare (Malom-utca) 21.
Ódorheiu-Sz.-udvarhely

A Dalegyelet által husvét másodnapjára hirdett műsoros estélyre nagyszámú közönség gyűlt egybe, mely tetszéssel fogadta a műsor számait s utánuk vigan mulatott. Gondos betanulásra vallott a Dalegyelet kétszeri szereplése (karének, népdalegyvegél), hatásos volt a Szabó Ernő által előadott csello-szónata, melyet Szabó Ius zongorán rutinnal kísért. A többi számokat a budapesti színházak múlt évi „sláger” darabjai tették ki, mint: „Gyűtt-ment”, „A szérum”, „Mennyire tud marha leani egy férj?” A közönség az olykor túlságosan is könnyed tónusu, élére állított tréfákon nagy derűtséget tanúsított. A szereplők nagyon ügyesen állották meg helyüket. Rutinosan játszottak: Magyar Erzsébet, Szabó Ikke, Vajda Margit, Szócs Tibor, Kerestély Gyula, Embery Gábor és Bodrogi Balázs, jók voltak: Sepsi Jucika, Csiki Lidi és Verestói János is.

Meghívó. A székelyudvarhelyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület f. évi május hó 7-én d. u. 3 órákor a szentferenczrendi szerzetesek iskola utcai iskolahelyiségében tartja az évi rendes közgyűlést, a következő tárgysorozattal: 1. Főparancsnoki megnyitó beszéd. 2. Pénztárnok jelentése. 3. Titkár jelentése. 4. Szertárnok jelentése. 5. A közgyűlés előtt vagy a közgyűlésen esetleg megüresült tisztviselői állások betöltése. 6. Indítványok. Az egyesületi tagok ez uton hivatnak fel a közgyűlésen való szíves megjelenésre.

A székelykereszturi műkedvelő társulat f. hó 8-iki estélyéről közölt tudósításunkból a tudósító véletlenül kifelejtette két érdemes szereplő nevét. Ezek közül Ádám József a Szidor Ákos szerepében, mint új szereplő igen ügyes volt, Fenyédi Mihály pedig, a bakter szerepében, mint gyakorlott régi műkedvelő tűnt ki.

Frank-sör a legjobb és legolcsóbb.

Emberhalál történt szénalopás miatt f. hó 12-én Vargyas községben. E nap éjjelén 3-4 óra között id. és ifj. Farkas Sándor, apa és fia, szénalopási szándékkal; zsákkal, villával és kötéllel felszerelve a br. Daniel Lajos kertjébe hatoltak. Katona Lajos a Daniel pásztorra azonban észrevette a szénával foglalatatoskodókat, hozzájuk ment s tőlük zálogot akart venni. Ezek ellenszegültek s a tőlük elvett villát s a pásztor villáját kezéből kicsavarták, s mind a ketten neki mentek Katonának, akinek más fegyvere nem volt. A lelkiismeretes Pásztor a szenvedett verés miatt súlyos koponyarepedés következtében pár nap múlva meghalt. Kötelességtudásának lett áldozata, két kis gyermekét árván, 19 éves feleségét özvegyen hagyva. A két Farkas Sándort a csendőrség csakhamar elfogta s jelenleg az itteni törvényszék fogházában vannak, tettüket beismerték. Az áldozat boncolását a Voszka dr. ügyész és Szabó dr. bíró vezetése alatt kiszállt bizottság f. hó 19-én végezte. A bűnösök ellen az ügyészség szándékos emberölésért emelt vádat. A szomorú eset még egy tanulaégot kínál. Hogy a hatóságok a fegyvertartási engedélyek kiadásával ne fukarkodjanak túlságosan. Hasonló esetek aligha fordulnának elő, ha a megbízható örök, pásztorok fegyverrel volnának ellátva.

SPORT.

Ideális szép időben; nagy közönség előtt játszódtott le Husvét első napján a szezon egyik legérdekesebb bajnoki mérkőzése a brassói Olympia és a Hargita válogatott csapata közt. A mérkőzés szinte várakozáson felült nyújtott a közönségnek s a két csapatnak mindvégig szép, erősiramu, fair küzdelme volt. A Hargita választott kaput s az Olympia nyitotta meg a játékot; erős napsütéssel szemben. Csakhamar kidomborodott a Hargita főlönye; mely aztán az egész félidőt dominálta. Egymásután vezetí támadásait az Olympia kapuja ellen; de goalt elérni nem képes, míg aztán a 13-ik percben Göllner Totyó gyönyörű éles lövése védhetetlenül be nem süvít a kapuba. A 14-ik percben hasonszerű lefutásból még egy goallal terheli Göllner az Olympia kapuját s így kétségtelenné válik a Hargita győzelme. A közönség ovációitól fellelkesült csatársor tovább ostromolja az Olympia kapuját; de félidő végeig több goalt nem ér el.

A második félidőben az Olympia teljes erejével belefekszik a játékba s hatalmas tempóval küzd az egyenlítésért. Sikerül is két ízben leszoritani a Hargita védelmét; de a Hargita csakhamar ujra a saját mezőnyébe dobja vissza, s a játék így a Hargita főlönyével; az Olympia kapuja előtt fejeződik be. Végeredménye 2:0 (2:0) a Hargita javára.

Husvét másodnapján a Hargitanak egy kombinált csapata játszott barátságos mérkőzést a K. A. C.-al. Eredmény 2:2; a Hargita gyönyörű csatárjátékot produkált s mindvégig dominálta a mezőnyt. 23-án, vasárnap a Hargita egy kombinált csapata játszik barátságos mérkőzést a segesvári C. F. R.-rel.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Ódorheiu (Székelyudvarhely.)

Nyílttér.

E rovat közleményeiért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

Nyilatkozat.

A „Székely Hírek” f. évi 16. számában „A homoródalmásiai szomorú husvétja” cím alatt megjelent s engem és egyházközségem népét hazugul ócsárló áprilisi közlemény miatt a névtelen szerzők ellen a bűnvád, illetve sajtóper megindításával ügyvédeimet megbíztam.

Homoródalmás, 1922 április hó 16. án.

Ajtay János, unitárius lelkész.

Nyilatkozat.

A „Székely Hírek” f. évi 16. száma „A homoródalmásiai szomorú husvétja” címen egy névtelen közleményt hoz, mely már napokkal előbb leírja, hogy milyen husvétünk van nekünk ma, és szemeszedett hazugságaival lelkészünket, Ajtay János egyházi főtanácsos, fegyelmi bírót, a vármegyei lelkéször elnökét, Hangya szövetségünk és több intézet felügyelő bizottsági elnökét a közmegevetésnek szeretné átadni.

Alulírottak a magunk és a nagy többség nevében, egész községünk népének megvetését fejezzük ki a lelketlen cikkirókkal szemben ez utálatos eljárásukért. És amidőn szeretett lelkészünket tántoríthatlan bizalmunkról biztosítjuk, — arra kérjük, hogy csak folytassa lankadatlanul tovább is önzetlen munkásságát, mely az erkölcsi züllöttségnek lehet, hogy nem kedves, de közügyeinkre 32 év óta annyival áldásosabb volt mindenkor.

A virágvasárnap és mai husvétünk lélekemelő templomi ünnepe a szép sikerű konfirmációval együtt arról tesz bizoayságot, hogy nevezett lap felült a rossz-szándékuak buta boszujának, de keressen más áprilisi bolondokat, ne e vármegye székely közönségét, amely Ajtay lelkész ur korrektségét rég becsüli.

Homoródalmás, 1922 április hó 16.

Siménfalvi Sándor

Sebestyén Ferenc

Szabó Mózes Orbán

Szabó László

Józsa Dénes

unitár. egyh. volt kurátorok

unitár. keblí tanácsosok.

s jelenleg fegyelmi bírák.

Péterfy Áron

fegyelmi bíró, nyug. énekvezér s ig. tanító.

Rigó Mihály

Dénes Mózes

Szabó Mihály

Sándor Mózes

Góthárd Pál

egyházfiak.

unitár. egyházi kurátorok.

Tehetséges képviselő, eredeti „Singer“ szére. Székelyudvarhely és környékére kerestetik. Csakis komoly pályázók óvadékkal kéretnek pályázataikat az anyagi helyzetük ismertetésével együtt, a „Gross Kohler Bote“ kiadóhiv. Segesvár „Képviselő“ jellegre beiktatni.

C. 1448—1921. Hirdetmény.

Az odorheii törvényszék közhírré teszi, hogy Benedek Dénesné szül. Sándor Regina homoródjénosfalvi lakos részéről az 1911. I. t. c. 748. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán, mint volt cs. és kir. 82. gy. ezred katonája az orosz fronton Almásmezőnél 1915. január hó 27. napján délelőtt 9 óra tájban ellenséges golyótól szíven találva állítólag elesett, Benedek Dénes volt homoródjénosfalvi lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Jodál Gábor ügyvéd, odorheii lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Benedek Dénest és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot Benedek Dénes életbenlétéről értesítsék, egyezsersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek az „Ardealul Juridic“ ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után, a nevezett elhalálásának tényét, a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1921. évi december 21-én.

D. Th. Gheorghiu, s. k., tszéki bír.

A kiadmány hitelül: **Burghardt**, s. hiv. tisztv.

Olcsoőbb lett a bor!

ORBÁN és MARKOVITS borkeskedőknél egy liter jó minőségű asztali bor 7-50-9 leért, fajborok 10-13 leért kaphatók.

C. 431—1921. Hirdetmény.

Az odorheii törvényszék közhírré teszi, hogy ifj. Bence Zsigmondné sz. Almási Juliánna bágyi lakos részéről az 1911. I. t. c. 748. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán az 1915. évi április hó 10 én a Kárpátokban Hátszeg község határában állítólag elhalt ifj. Bence Zsigmond volt bágyi lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Jánosi Gyula ügyvéd, odorheii lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék ifj. Bence Zsigmondot és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot ifj. Bence Zsigmond életbenlétéről értesítsék, egyezsersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek az Ardealul Juridic-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1921. március hó 14. napján.

Dr. Glósz Miksa, s. k., tszéki bír.

A kiadmány hitelül: **Florián**, shiv. tisztv.

Ha szép és tartós kocsit akar vásárolni, akkor forduljon bizalommal **Sándor Albert** kocsigyártóhoz

Odorheiu - Székelyudvarhely
Str. Reg. Carol (Orbán B.-u.) 115. sz.

hol állandóan kaphatók egy és két lovas bőr- és vászonfedelű kőrifa natur-kocsik jutányos árban

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. vevőközönséget, hogy **békebeli minőségű chifonok, vásznak, zseferek, angtnok**, továbbá minden más rőfös és rövid-árúkból álló dus készletemet a legolcsóbb árban árusítom. Tisztelettel:

SCHWÄCHTER JENŐ
Str. Principesa Iliena (Eötvös-utca) 1.

Legujabb divat szerinti
szalma kalapok

nagyválasztékban kaphatók
dr. Lányi Imrénénel,
Bulev. Regele Ferdinand
(Kossuth-utca) 29.

AZUGAI SÖR

a megye és város részére nagyban és kicsinyben kapható:

Lapka Henrik főraktárában

Odorheiu-Székelyudvarhely, Str. Principesa Elisabeta
(Bethien-utca) 24.

Tudja ön, hol lehet finom Kandia cukorkát kapni?

HIRSCH IGNÁCZ fűszer- és csemegekereskedésében a „MEDVÉHEZ.“ Ott állandóan van mindenféle „KANDIA“ cukorka és csokoládé-bonbon.

TAVASZI IDÉNYRE
LEGJOBB
A LEGUJABB FORMÁJU
TURUL-CZIPŐ

Kapható: a

székelyudvarhelyi fiókraktárban.

Az ország legnagyobb cipőgyára.

180 saját fióktelep a bel- és külföldön.

Uj kovácsműhely!

Tisztelettel értesítem, hogy **kovácsműhelyemet** Str. Prințul Nicolae (Árpád u.) 44 sz. alatt megnyitottam, hol minden e szakrúba vágó munkát elvállalok, u. m.: uj kocsi-készítéseket a legmodernebb kivitelben, ócska kocsik és szekerek teljes kijavítását, lóvasalásokat, beteg paták gyógykezelését a legjutányosabb árban. — Szíves pártfogást kér:
ALBERT PÉTER, kovácsmester

Ha olcsón és jól akar dolgoztatni, úgy keresse fel

BALÁSI ERNŐ
kárpitós-műhelyét

Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth-u.)
..... 43. szám alatt.

Elvállalok angol bőr-, szalongszalonit-rákat, ebédlő, heverő kis diványokat, matrácokat, függönyözést, lakásberendezést, rolettázást, csomagolást, paplankészítést stb. minták és rajz szerint.

Eladó ház. A Str. Princip. Maria (Szentimre-u.) 74. sz. ház eladó. Értekezhetni ugyanott.

Első brassói
Szappan és Gyertyagyár
ORENDI JÁNOS

Alapított 1860.
Telefon 73. szám

Sürgőnycim: ORENDI
szappangyár, Brassó.

ORENDI
OROSZLÁN-szappana

kizárólag csak a legnemesebb nyersanyagokból, legmodernebb gépekkel készül. — Nem tartalmaz ártalmas alkatrészeket, ennélfogva kiméli a fehéreműt.
Óvakodjunk silány utánszoktól.

Szabó Károly

kőkereszt-téri vendéglőjében
elsőrangú poharas szalonsör 2 L
Küküllőmenti borok litere 14 „
Nagybani boreladás literenként
8-50, 9-—, 10-—, 12-— leu.

TAVASZI UJDONSÁGOKAT

legolcsóbban vásárolhat

Hirsch Rudolf divatáru-üzletében,

hol nagy választékot talál:

férfi- és női gyapjuszövetekben, schweitsi grenadinokban, mosó kretonok és delinekben, seffirekben, vásznakban. Óriási választék férfikalapokban, harisnyákban, nyakkendőkben és gallérokban és kesztyűkben, női és férfi esőernyőkben, stb.